

Додаток 1
до Державних санітарних норм
та правил «Основні стандарти
безпеки поводження з
матеріалами, які вміщують
радіонукліди природного
походження»
(пункт 2.29 розділу II)

Тканинні зважувальні фактори (w_T)

Орган або тканина	w_T
Кістковий мозок (червоний)	0,12
Легені	0,12
Молочна залоза	0,12
Товста кишка	0,12
Шлунок	0,12
Інші органи і тканини*	0,12
Гонади	0,08
Печінка	0,04
Сечовий міхур	0,04
Стравохід	0,04
Щитовидна залоза	0,04
Кісткова поверхня	0,01
Мозок	0,01
Слинні залози	0,01
Шкіра	0,01

* Значення w_T для інших органів і тканин (0,12) застосовується до середнього арифметичного еквівалентних доз 13 наведених нижче органів і тканин для кожної статі, а саме: жовчний міхур, лімфатичні вузли, м'язи, наднирники, нирки, підшлункова залоза, позагрудна область, селезінка, серце, слизова оболонка порожнини рота, тимус, тонка кишка, передміхурова залоза (у чоловіків), матка/шийка матки (у жінок).

Додаток 2
до Державних санітарних норм
та правил «Основні стандарти
безпеки поводження з
матеріалами, які вміщують
радіонукліди природного
походження»
(пункт 10 розділу III)

Індикативний перелік об'єктів, де опромінення радоном та його дочірніми продуктами розпаду може призводити до існуючої ситуації опромінення, в якій втручання є виправданим

1. Підземні шахти, тунелі, копальні або печери, зокрема ті, що відвідуються населенням у якості туристичних об'єктів.
  2. Об'єкти бальнеологічного або медичного призначення, що використовують радон або радонові води.
  3. Об'єкти, що здійснюють підготовку підземних вод для водопостачання або виробництво геотермальної енергії з використанням підземних вод.
-

Додаток 3

до Державних санітарних норм та правил «Основні стандарти безпеки поводження з матеріалами, які вміщують радіонукліди природного походження»
(пункт 10 розділу III)

Індикативний перелік видів побічного природного радіоактивного матеріалу, що можуть призводити до існуючої ситуації опромінення, в якій втручання є виправданим

1. Шлам і відкладення, що утворилися при видобутку та переробці нафти і природного газу.
2. Некондиційований фосфогіпс, шлами від його виготовлення, а також пил і шлак від переробки сирого фосфату (фосфориту).
3. Вміщуючі породи, мул, пісок, шлак і пил:
  - а) від видобутку і переробки бокситів, колумбіту, пірохлору, мікролітів, еуксеніта, мідного сланцю, олова, рідкоземельних і уранових руд;
  - б) від подальшої обробки концентратів і залишків, що виникають при видобутку і переробці руд і мінералів зазначених у підпункті а.
4. Побічний природний радіоактивний матеріал, що утворився в результаті видобутку або виготовлення іншої мінеральної сировини і пов'язаний з матеріалом зазначеним у пункті 3.
5. Пил і шлак від очищення димових газів кольорової металургії та первинній плавці чавуну.
6. Вийнятий (знятий) ґрунт і матеріали, що утворились при знесенні чи розборці будівель або інших об'єктів, якщо вони містять матеріал, зазначений у пункті 1 та видаляються відповідно до вимог цього Санітарного регламенту після завершення діяльності з природним радіоактивним матеріалом або при ремедіації промислового майданчику, на якому здійснювалась діяльність з природним радіоактивним матеріалом.

Вимоги цих Норм не застосовуються до матеріалу, зазначеному у пунктах 1–6 цього додатку якщо концентрація активності в ньому будь-якого радіонукліду ланцюгів розпаду урану-238 та торію-232 менше величини 200 Бк/кг при усередненні за масою матеріалу 1 тонна; або матеріал використовується у технологічних процесах у якості сировини.

Додаток 4
до Державних санітарних норм
та правил «Основні стандарти
безпеки поводження з
матеріалами, які вміщують
радіонукліди природного
походження»
(пункт 11 розділу III)

Значення показників радіаційної безпеки виробничого середовища

1. Потужність еквівалентної дози гамма-випромінювання – 0,5 мкЗв/год.
  2. Концентрація активності радону (ЕРОА Rn) в повітрі робочої зони – 300 Бк/м³.
  3. Концентрація активності торону (ЕРОА Th) в повітрі робочої зони – 60 Бк/м³.
  4. Концентрація активності урану – 238 у виробничому пилу в радіоактивній рівновазі з усіма членами свого сімейства – 0,033 Бк/м³.
  5. Концентрація активності торію – 232 у виробничому пилу в радіоактивній рівновазі з усіма членами свого сімейства – 0,022 Бк/м³.
-

Додаток 5
до Державних санітарних
норм та правил «Основні
стандарти безпеки
поводження з матеріалами,
які вміщують радіонукліди
природного походження»
(пункт 1 розділу V)

Індикативний перелік будівельних матеріалів, що можуть призводити до існуючої ситуації опромінення, в яких втручання є виправданим

Будівельні матеріали та товару, до складу яких входять:

1. Природні мінеральні матеріали, які містять природні радіоактивні матеріали, зокрема:

глиноземи;

матеріали та добавки природного вулканічного походження, зокрема гранітоїди (граніти, сієніт і ортогнейс), порфіри, туф, пуцолан (пуцоланова зола), інші магматичні гірські породи.

2. Побічні природні радіоактивні матеріали, зокрема матеріали, що зазначені у додатку 7 та:

золи, шлаки, зокрема золи виносу;

фосфогіпс;

фосфорний шлак;

олов'яний шлак;

мідний шлак;

червоний шлам (відходи виробництва алюмінію);

інші побічні природні радіоактивні матеріали виробництва металів, будівельних матеріалів та мінеральних добрив.

Додаток 6
до Державних санітарних норм
та правил «Основні стандарти
безпеки поводження з
матеріалами, які вміщують
радіонукліди природного
походження»
(пункт 2 розділу V)

**Основні напрями захисних заходів на підприємствах з підвищеним
вмістом ПРН на робочих місцях**

1. Обмеження надходження радону в робочу зону приміщень шляхом ізоляції джерел виділення радону (наприклад, для шахт: торкрет, ізоляція не діючих гірничих виробок, тощо).
  2. Покращення вентиляції робочих місць, виключення послідовного провітрювання робочих місць і рециркуляції повітря.
  3. Зниження рівнів запиленості повітря на робочих місцях.
  4. Застосування засобів індивідуального захисту органів дихання (пил сумарне опромінення від довгоживучих природних радіонуклідів).
-

Додаток 7
до Державних санітарних
норм та правил «Основні
стандарти безпеки
поводження з матеріалами,
які вміщують радіонукліди
природного походження»
(пункт 13 розділу IV)

**Допустимі рівні вмісту природних радіонуклідів при різних видах
поводження з побічним матеріалом**

Види та умови поводження з матеріалом	Допустимий рівень <i>CU</i> , Бк/кг
Матеріал планується використовувати при будівництві ландшафтно-паркових, спортивних, та гідротехнічних об'єктів, вулиць і пішохідних зон, велосипедних доріжок, автомобільних шляхів на території водозбору природних вод. Загальна площа, на якій буде використано матеріал:	
– понад 1 га	0
– не більш ніж 1 га Матеріал знаходиться у формі, що запобігає пилоутворенню.	500
Матеріал планується використовувати у якості добавки до будівельного матеріалу при будівництві ландшафтно-паркових, спортивних, та гідротехнічних об'єктів, вулиць і пішохідних зон, велосипедних доріжок, автомобільних шляхів. Масова частка добавки перевищує 50%. Матеріал знаходиться у формі, що запобігає пилоутворенню та вітровому переносу матеріалу.	500
Більш ніж 5000 тон матеріалу планується до зберігання або захоронення щорічно на території водозбору природних вод, які використовуються, або можуть використовуватись у майбутньому для іригації або питного водопостачання. Після повної деградації	500

інженерних бар'єрів об'єкту, в якому розміщений матеріал, при проникненні радіонуклідів у природні води, фізико-хімічних форми матеріалу і його розташування запобігають додатковому опроміненню людини понад рівня 100 мкЗв річної ефективної дози.	
Матеріал планується використовувати у якості добавки до будівельного матеріалу, який може використовуватись при будівництві об'єктів з місцями тривалого перебування людини і масова частка добавки перевищує 20%.	500
Матеріал планується використовувати у будівництві підземних частин споруд без приміщень з постійним перебуванням людини.	5000
Матеріал планується до зберігання або захоронення у підземному об'єкті. Після повної деградації інженерних бар'єрів такого об'єкту, при проникненні радіонуклідів у природні води, фізико-хімічних форми матеріалу і його розташування унеможливають додаткове опромінення людини понад рівня 100 мкЗв річної ефективної дози.	5000
Інші види поводження	1000

Додаток 8
до Державних санітарних
норм та правил «Основні
стандарти безпеки
поводження з матеріалами,
які вміщують радіонукліди
природного походження»
(пункт 13 розділу IV)

Значення коригуючого коефіцієнту *RN*

Коефіцієнт <i>PB</i>	Коригуючий коефіцієнт <i>RU</i>
Захоронення природного радіоактивного матеріалу на поверхневому полігоні твердих відходів	
$A \leq 2$	1
$2 < A \leq 5$	0,6
$A > 5$	0,3
Захоронення природного радіоактивного матеріалу у підземному об'єкті поводження з твердими відходами	
$A \leq 2$	1
$2 < A \leq 5$	0,6
$5 < A \leq 10$	0,3
$10 < A \leq 20$	0,2
$A > 20$	0,1

Додаток 9
до Державних санітарних
норм та правил «Основні
стандарти безпеки
поводження з матеріалами,
які вміщують радіонукліди
природного походження»
(пункт 28 розділу V)

**Класифікація мінеральної сировини і матеріалів з підвищеним
вмістом природних радіонуклідів**

Клас	Індекс активності природних радіонуклідів (I), Бк/кг
I клас	$I \leq 740$
II клас	$740 < I \leq 1500$
III клас	$1500 < I \leq 4000$
IV клас	$I > 4000$

Додаток 10 до Державних санітарних норм та правил «Основні стандарти безпеки поводження з матеріалами, які вміщують радіонукліди природного походження» (пункт 33 розділу V)

Класифікація виробничих залишків з підвищеним вмістом природних радіонуклідів, що містять виключно природні радіонукліди

Клас	Ефективна питома активність природних радіонуклідів (I)*, Бк/кг
I категорія	$I \leq 1500$
II категорія	$1500 < I \leq 10000$
III категорія	$I > 10000^*$

Примітка* Якщо ефективна питома активність природних радіонуклідів дорівнює 10000 Бк/кг або більше то вони підлягають регуляторному контролю
